

LA ESCENA CATALANA

BARCELONA 2 NOVEMBRE 1912

Any VII Núm.

15 cèntims

JOSEP POUS Y PAGÉS, Autor de «SENYORA AVIA VOL MARIT» (Fotog. Amadeo)

Quart folletí del drama de Pitarra **Lo Campanar de Palma**

LA BIBLIA

SEGUNDA EDICION

EN ESPAÑOL Y EN ROMANES

1900

IMPRESA DE LA BIBLIA EN ESPAÑOL Y EN ROMANES

Quinta edición del idioma de España y de América

LA ESCENA CATALANA

REVISTA TEATRAL

SURT ELS DISSABTES

INFORMACIO—LITERATURA—NOVES

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: PLASSA DEL PÍ, 5 — BARCELONA

De com se perfecciona una interpretacio

UNA bona obra teatral ben ensajada, sol estrenarse ab èxit. Dura aleshores al cartell y aquí comensa, per l'actor desitjós d'avensar en la carrera, lloc y ocasió per refinar son treball.

Dugues les maneres son de dominar un paper. La més corrent, la més usada—per desgracia,—es aquella en que l'artista posa punt a tota seriosa innovació. Se sab el personatge de memoria, de cor entrades y sortides y ja no necessita per res l'apuntador. Ara arriba l'instant, per l'actor Pocacosa, de mostrarnos l'enginy y lleugeresa que'l caracterisen. Si es de un drama que's tracta, vol «menjarsho tot», frisós com está de ferse aplaudir, y repeteix els «bocadillos» tres o quatre vegades, interrompent els companys sense solta ni volta, a fi de cridar l'atenció del públic. De tant gesticular ve que atorrolla y converteix en «latiguillos» les frasses més sensates. Si es còmic el «caudal», tampoc s'espanta l'actor Pocacosa. Torna caricatures lamentables les persones més corrents y naturals, a copia d'acusarne els trets, de carregar la má en els acudits que li pertoquen. Y si això no bastés per «refinar» el seu tipo, «colabora» ab l'autor sense cobrarne els drets però fentli pagar els perjudicis. El drama es melodrama, la comedia sainet, el sainet «astracanada» ab semblant sistema anárquic. Tant se val! L'actor se diverteix y s'expansiona, algún bon home del públic plora o riu més de lo que abans solia... Doncs ja está feta la gracia y hem tri-

omfat; que vinguin els prudents a comprovarho!

Però els prudents vindrán, ab formes suavíssimes, a «reaconcillar» prudencia malgrat tot... Car no es així com se fan els noms prestigiosos, ni es aquesta la bona manera—diguin lo que vulguin amics o aduldors,—de «afinar» interpretacions. La única, la sòlida, parteix d'altres principis y usa ben diversos procediments. No es esbarjó. Es treball. No fa broma. Fa veres, va de veres; y perxò no deurá tenir tants partidaris...

Escolteu la doctrina, camí de perfecció:

Un cop après el paper y consensut de que'l presents y interpretes acertadament, respecten el sentit y «la lletra.» Investiga, d'altra part, «els límits» dintre els quals s'ha de moure el personatge. Y un cop cenyit, disciplinat; en ton lloc y posició—ni invassor ni deixante invadir,—comensarás la tasca.

L'apuntador no't farà nosa ni servei. Pots prescindirne, doncs. Tot l'escenari es teu.

Sabs quan te toca parlar y les paraules precises que has de dir. Calcles el silenci, y les «estones» de silenci que t'imposen. Pots, per consegüent, fer cas omís, sinó de l'atenció, al menys de la nerviositat per «entrar» apunt.

Ja veus quin marge 't resta per «detallar», per brodar, adhuc per la creació!

L'atracció de la «conxa» está abolida en tu. Les diverses «actituts» de la figura pots compondreles ahont millor te sembli: al mitg de l'escenari, al fons, a qualsevol recó; assegut o a peu dret. Així els fragments de diàlec,

podrás dirlos desde la banda que triis. Y quan calles, com que no ignores ja la «estona» de silenci, «estarás en escena» ab tota la intensitat que vulguis...

Imagina la sugestió, l'encant que exercirà en el públic una interpretació natural, ágil, elegantíssima com la que't proposo. Pensa com, cada dia, pots enriquir ab una bella observació, ab un nou geste, la figura que encarnes. Com les paraules de l'obra, a copia de repetirles a consciencia, t'oferirán nous secrets que tu, ab la expressió y el tò més adequats, podràs revelar als espectadors. Viurás així, ab tota sa complexitat, una figura humana. Ara rellevant, després en según terme,—més tart entre bastidors,—l'ombra y la llum, alternativament, matissarán ta presencia y ton recort així com passa en la vida... Y creu, amic, que'l mèrit de una interpretació equilibrada com la que't predico, valdrá més, pero molt més, als ulls dels intel·ligents, que no pas aquell constant desfici de ser «protagonista» que al comensar l'article t'atreia y censurava...

Parlem, en altre lloc del número, de l'èxit de interpretació, conseguit per la companyia del Sindicat, ab la nova comedia den Pous y Pagés «Senyora avia vol marit.»

Aquesta obra va en camí de durar al cartell. Els comediant tindran ocasió, doncs, de perfeccionar encara son treball.

Peró quin camí, quin sistema, quin procediment seguirán, entre els dos que avui hem esbossat?

El primer, fácil, enjogassat, anárquic, desfigura les comedies, confón les figures y enreda les situacions. L'altre, pacient, d'estudi y sacrifici, posa els fonaments de un repertori assegurant la vida de les obres, forma un públic culte y guanya per l'actor, a la curta o a la llarga, el nom de mestre...

Hora es de pensarshi, abans de decidirse pel més «cómodo.»

ESTRENES D LA SETMANA

Senyora avia vol marit.— Comedia en quatre actes, per J. Pous y Pagés.

Sortim de l'estrena d'aquesta obra alegres y lleugers. El bondadós somriure de l'autor, encomanantse a nostres llavis, enriallantnos els ulls, refrescantnos el cor ens fa veure la vida amable y fácil. Heusaquí les miseries comentades sense fel, ab ironia piadosa; heusaquí com se tornen redemptores les virtuts, sense declamacions ni petulancies. *Senyora avia vol marit* murmura en Pous, entre indignat y tendre. Y desseguida posa en moviment, tremolant per la herencia que s'escapa, tota la parentela de l'avia rica. Comensen unes belles escenes d'avaricia y intrigues. Segueixen totes les petiteses que inspira la ambició mal continguda, casi ni disfressada ab retallets d'afecte. Venen maniobres, confabulacions y martingales de mala llei y pitjor intencionades. Estudiada a fons, analisant ab compte, apunt de cedir y descompondres en les mans de l'autor, veiem el fanc groller de nostra naturalesa... Y ab tot, no sabs com ni per què, res te molesta o repugna; les aspreses més fortes se suavisen. les discordancies més intenses s'armonisen y, casi tocant al cap d'avall de la humana vergonya, te sents endut y conduit, misericordiosament, fins allà hont se solucionen ab dolsura, bon cor y inteligencia els més tristos conflictes de la vida. Y el miracle s'ha fet sense aparent esforços, com si jugant se resolgués el cas; així en la terra conviuen, lluiten y's resolen les coses més diverses; així deu vetllar y presidir el mon desde un espai més alt, la providencia. Paternal o piadosa, la que'ns priva de caure, malgrat nostres defectes, en baixesa irremeiable. La que'ns guia y sosté a través dels abims que s'obren sempre al peu mateix de la felicitat...

Cada afecte té correspondencia, tot amor son senyor, cada llàgrima consol, en aquesta comedia delicosa. Què fora de la pobra joveneta, què de l'adolescent, y de la vella ilusionada, y del vell resignat si a darrera hora no vingués el dit providencial a signalshi parella? Y els parents tremolosos que vivien a l'ombra del casal no trobaràn, propicis encara, auxili y amistat després del desenllàs de l'obra? S'han despertat concupiscencies, han embestit passions, una tempesta llargament congriada esclata a nostres ulls; què hi fà! Però l'Arc de sant Martí no falla, recullint y transformant, en suavitat y delicadesa, els colors que més desentonaven. Però res s'ha perdut en el naufragi y si ja, pressentint la sort darrera, somreiem de les peripecies del camí, ara podem alegrarnos coralment de lo fortuna dels amics que perillaven...

Amics y coneguts de sempre'ns semblen els personatges de la nova comedia. Així en Pous els presenta de ben caracterisats, humans y conseqüents. L'anguilejar de l'obra, la riquesa d'episodis, l'abun-

dancia de matissos que la fa interessant, no es que tinguin origen en la claudicació de les figures. Neixen de la trassa, de l'enginy de l'autor en preparar la intriga y conduir-la. Cada personatge està en son lloc, a la llum o peombra convenient. Cada personatge farà la seva servitut quan sia l'hora. Aquí del domini tècnic que acredita el comediògraf... Mai, per aconseguir un efecte, preparar una situació avivant un interès, en Pous maneja com titelles les persones de la comedia Observador, artista, bon psicòlec, els mou naturalment, sense cap desenganx y -com ja apuntàvem, -ab vera conseqüència. Doble mèrit encara, tractanse d'un obra com aquesta, hont la rapidesa y impensada manera de desenrotllarse l'argument era un dels recursos mes importants per obtenir un èxit...

Tants perills evitats, tants obstacles vensuts; la gracia y bonhomia que ressalten de totes les escenes de l'obra; la experiencia que dona, la llissó que'ns ensenya y l'optimisme que encomana, be's mereixien la ovació del públic; com, en efecte, esclatà sorollosa al final de cada acte. La complascencia ab que s'havia presenciada la comedia, el gust ab que era oïda, la delícia del desenllas claríssim, redoblaren els picaments de mans. En Pous, vencia. Els comedians, col·laboradors, entusiasmes, compartien la victòria. El Teatre Català, inaugurant així les estrenes dels seus autors del dia, està de enhorabona. Felicitemnos tots pegats del triomf.

La colla de comedians del Sindicat son notabilíssim esbós (segons deïem en son dia,) de la futura companyia ideal catalana. Quatre actes de diàlec subtil, intriga equilibrada y ambient senyorial, foren viscuts per ells ab acert extraordinari, sense extrems ni discordancies de cap mena, no fentnos anyorar, -ans evocant y a voltes superantles, -les millors interpretacions de comedia moderna que haguèssim presenciada. Fora injust no consignarho així y es ab gran satisfacció que apuntem la bona nota. Sobre el fons harmoniós de la decoració den Vilumara, les aïroses figures de *Senyora avia vol marit* se movien, parlaven y accionaven, de molt bella manera y delicada.

Actriu estudiosa, de talent demostrat y cada cop aplaudit ab més justicia, es la senyora Plà. Les grans dificultats que presenta la protagonista de la obra, foren vensudes a copia de tàctica y discreció en l'artista. Punt just de caracterisació, perill de caure en la caricatura, tendreses a son temps, energies quan calia, tot fou entés a maravella per nostra comediante. La qual, mes a més, presentà la figura ab certs detalls ben vistosos de elegancia.

La Fremont, bé com sempre. Els dos aspectes de dona qu'encarnava -interessada y seriosa essencialment; frèvola y lleugera al seduir, -foren destriats ab justesa y energia, evitant confusions perjudicials a l'obra. Ressaltaven, ensemps, ab més relleu, les gelosies del espós. L'autor de la comedia deu restar-nhi agraït.

La gracia y picardia de l'Antonia Baró, al serveix de una cambrera, feien la figura interessant. Sols un artista de les bones condicions de la Baró, pot treure l'interès del públic, ab semblant intensitat, sobre un personatge secundari.

Siga per la Ramona Mestres un altre encoratjament. Treballa ab fe, avensa ab rapidesa. Cada pa-

per que li encarreguen es una nova mostra de lo molt que fa y pot arribar a fer encara la simpàtica actriu.

Solapat, sornaguer, astucia y pràctica en joïoses maniobres memorables, en Carles Capdevila presentà el personatge. Passets de vell ben conservat, toseta decorativa y unes mirades, de tant en tant, capasses de atravesar conciencies y cassar al vol els pensaments mes recatats. Aixís entra al casal un germà de la mestressa (calavera impenitent,) decidit a conservar la plassa de sangonera bonhomiosa. Desde'l primer moment, ja's coneix que domina. Desde'l segon instant, ja's pressent que guanyarà la batalla. Y així que s'heu el lloc segur, encara que continuïn temenses y sospites, en Capdevila's tranquilisa y té prou seny per fer notar a la parentela descuits y impertinencies... Es cosa deliciosa el personatge y la manera original, personalíssima, com l'actor l'interpreta. Certs cops d'ull ab que el broda, determinades badoqueries que se li acuden, valen per una llarga acotació...

Casi bé una sola escena important té en Joaquim Vinyas. Es al darrer acte, quan prega indulgencia pels enamorats y gosa confessar una vella passió... Doncs el perfum d'aquesta escena, se filtra y trascendeix a tota l'obra. Car en Vinyas, magistral de expressió, emocionant de geste; -magnífic de intimitat, devoció y delicadesa, -grava'l recort d'aquell moment en la imaginació dels espectadors més insensibles. De molt temps ensà que no havíem vist tant inspirat al distingit artista.

L'Aymerich, graciós de bona mena, cercà la nota còmica per les taules del contrast. Digne, seriós, enèrgic y aplomat, defensant la situació ab un suprem sacrifici y aguantantse en la prova fins que'n tem les conseqüencies, feia riure de valent. També'n Daróqui va agradarnos per la propietat de mestre ab que encarnava un personatge, no dels més colorits -sigui dit ab justicia, de la nova comedia.

El pare intrigant, ni bò ni dolent, però mai pervers que representa en Bozzo, es de ben complicada y difícil exteriorisació. Deu mantenirse en constant equilibri. Ni les maldats d'aquell home arriben ben bé a canallades, ni els seus enterniments son sempre de bon cor. No fa indignar del tot. Avegades, potser, demanaries un càstic pels seus actes. Molt sovint, però, veientlo apunt de impressionarse y cedir davant dels precs del noi, voldries tocar l'últim ressort per convertirlo. No's converteix ni's pert. Fa somriure tant sols... Y en Bozzo ha comprès tant deliciosament la humaníssima figura, que'ns es difícil imaginarla interpretada per un altre actor.

El jovenet, inexpert y coïbit com l'interpreta en Bardem, ens fou forsa agradable. Timit y silenciós al comensament, recobra, gracies a l'amor, forsa de voluntat per imposarse. Aquest cambi, acusat ab estudi y gradació, guanyà un bon èxit a l'artista.

Ferreny, casi *silvestre*, amic dels arguments a cops de puny fou en Casanoves, tal com l'autor marcava. Dició un xic aspre, gestes ab un punt de violencia y aquell no estar mai quiet que li notàrem, encaixen perfectament en la comedia. Cal esperar altres interpretacions per judicar ab mes amplitut la personalitat d'aquest comediante. En *Senyora avia vol marit* merescué la simpàtica y acceptació del públic.

En Sirvent, servint la escena ab la viva y bona

voluntat de sempre. En Galceràn, silueta de pas, conseguint deixar rastre. En Cervera, notari passavolant, segur y oportumíssim. Y en Bonet, el porter, arrodonint el quadro.

Ja s'ha fet referencia al decorat den Vilumara. Cal parlar d'obres mestres?... Y la escena presenta da y els personatges vestint ab aquell compte y justa que revelen la bona mà de un director artístic.

ELS SEGADORS DE POLONIA

Epissodi dramàtic en un acte y en vers de Josep Burgas

FRAGMENT

SERGI PADLOWSKI

¡Que poc coneixes el meu cor! ¿Dius odi?
Si no'n tinc ni als butxins; fins an ells, planyo,
Odi el sento y ben ferm, contra les gestes
dels opressors malvats, dels poderosos;
odi tinc als governs de tirania,
però ane tu qu'ets carn de carn del poble
qu'ets tan pobra com jo y com jo ets esclava
del egoisme humà?... No, criatura;
ane tu, no. Si ab sang de ma ferida
batejaria ara mateix els llassos
de la nostra amistat, de la miseria
y l'infortuni nostres!... Pobra viuda!
Tu ets forastera, si; mes tu trucares
a les portes pietoses de ma patria
per compartí ab nosaltres la pobresa.
El pa y el vi, ab tu rai, ja vui partirme'l;
mai ab aquets superbs que, plens d'astucia,
venen copdiciosos en mal'hora
a xuclarse la suor dels que treballen...
L'amor patri no es pas lo que tu't penses.
No ve tot de la sang. ¿Vols fer la proba?
Deixa qu'aquest fill teu, plansó de vida
que dus tan amorosa en les entranyes
y es sang d'un austriac ¡sang forasteral
besi la llum del sol aquí a Polonia,
en aquest gran ducat, en' questa banda
de Càrpats gegantins! Déixal que neixi
¡veuràs quina visió consoladora!
Deixa que aquest fill teu trastegi dies
y mesos y anys jugant ab la mainada,
arrelant afeccions santes y pures,
coneixent del amor tots els matisos,
veuràs com ton infant, ab inconsciencia
primerament, mes tard concient, fet home,
estimarà les glories de la terra
que haurà estat son bressol y, al adaptarse'n
els usos y costums dels que hi conviuen,
la parla y fins l'ambient li seràn propis.
Estimarà eixes coses, que per santes
tindrà molt aviat y vindrà un dia
en que trobarà estrany que tu, sa mare,
no sols no les estimis y respectis
sinó que les denigris fentne mofa.
No's compòn sols de sang, oh, no, una rassa,
que es tradició, ademés, y experiencia;
llar y treball y amor... ¡y tantes coses
que no saben què son, els aixuts d'ànima,
ni les podran capir mai de la vida!

JOSEP BURGAS.

De Paris estant

La prise de Berg-op-Zoom al Vaudeville.—Le malade imaginaire a l'Odeon.—Une affaire d'or al Teatre Antoine.—Pluja d'estrenes.—Fins a l'altre.

Mr. Sacha Guitoy, autor y principal intèrpret de *La prise de Berg-op-Zoom* ha conseguit un nou èxit com a autor y com a actor. Com a autor té el do d'abandonarse lliurement, amplement, a la seva fantasia sense caure en exageracions ni efectismes; com a actor, té tota la serenitat, tota l'audacia del creador junt ab una cultura vasta y refinada.

Un artista es lliure d'escullir el genre que pretent tractar y la única falta de Mr. Guitoy es, de vegades, l'escullir certs assumptes que de la comedia relisquen al vaudeville.

La prise de Berg-op-Zoom, no obstant deixa endavinar una evolució del seu autor vers un millorament que la premsa de Paris ha remarcat ab elogis.

Veusaquí l'argument: *Monsieur Vannaire*, bon burges que fa camí cap als quaranta es ja fa cinc anys el marit de Paulette. Ell no es pas dolent però no estima a la seva dona malgrat qu'aquesta sigui jove y hermosa. El sentiment, d'afecció o l'amistat que guarda per ella es solament filla de la costum, del hàbit matrimonial, de manera que el esser casat no es per ell un obstacle per poderse divertir ab les fàcils cortisanes.

Paulette no es pas felissa y sent per el seu marit una indiferencia benèvola. Un dia ella se n'adona de un inconegut que la segueix ab persistencia sense que s'atreveixi a parlarli, tan es aixís que Paulette en el corredor d'un teatre prega a l'inconegut que la deixi tranquila fentli saber que ja es casada. L'inconegut respòn ab una tranquilat espiritual y li dona la seva targeta y com qu'ella l'amenassa de dirho tot al marit, ell se'n va dientli a cau d'orella qu'està a la butaca de balcó número 53 y qu'espera qu'el marit vingui a provocar-lo—y vostè—segueix dient a Paulette—demà vindrà a casa meua a les quatre.

Paulette ho diu tot al seu marit però *monsieur Vannaire*, home aburgessat y amic de la calma no pensa pas anar a provocar a l'amant ni menys al camp de l'honor y ella descobreix la cobardia del seu espòs com Nora en *La casa de nines* veu la baixesa d'Helmer.

Paulette, es clar, acorda no anar a casa de l'inconegut y esquinsa la targeta en mil trossos, però no obstant hi va sense saberho car havia donat cita per telefon al comissari de policia y aquest resulta esser l'inconegut.

Primer, obrant com a comissari la reb ab amabilitat y galanteria, després sorgeix l'inconegut de sempre y ab la mateixa tranquilat afirma a Paulette qu'ella

serà la seva dona el dia 24. El calendari marca el 15 y Paulette que poc a poc s'ha deixat convèncer per l'amor y la sinceritat del comissari, arrenca els fulls del calendari fins al dia 22. Dos dies després es la preta de Berg-op-Zoom y csmensen per celebrarla ab un bes sorollós y persistent.

Aquest acte es hermós, emocionant, llibertí y ple de gracia.

Monsieur Vannaire qu'ha sentit com la seva dona telefonava a un amant crida el comissari de policia per constatar el delictu y en aquest precís moment sorprèn Paulette sobre la falda del comisari y consent després, ab el divorci contra d'ell.

L'obra es admirablement representada y en el teatre del «Vaudeville» farà carrera llarga.

—Mr. Antoine ha remonat ab èxit *El malalt imaginari* de Molière.

El director de l'«Odeon» ab el bon gust que tothom sab, ens ha presentat l'obra ab els cants, els ballets y ab la música de Carpentier restaurada per en Saint-Saëns.

L'espectacle es deliciós y la cerimonia burlesca passa en una magnífica cambra del segle XVII.

Lo que han tingut de remarcable aquestes representacions es que Mr. Antoine ha restablert en la comedia de Molière alguns passatges que fins avui hi havia la costum de suprimir sense que ningú sapigués per què.

L'acció passa dintre la cambra d'Organ com ho vol en Molière. Se veu l'arcova del malalt y la decoració íntima y recullida però ben il·luminada. Els personatges van y venen entorn de la cambra ab misteri y reculliment, la comedia tota pren una vida nova.

En aquesta reconstitució que ha fet Mr. Antoine li han ajudat tots els actors de l'«Odeon» y sobretot Mr. Vilbert en el paper d'Organ y Mlle. Allems en el de Toinette.

—Després de Colón y de Mr. Paul Bourget, Mr. Marcel Gerbidon acaba de descobrir l'Amèrica. Vui dir qu'ha estudiat als Estats Units, els homes de negocis y ns presenta en l'escenari del «Teatre Antoine» el resultat d'aquest estudi. Si voleu saber l'argument prepareuvs a aprendre de memoria uns quants noms entortolligats y estranys.

Patrick Hutchinson es un ric banquer de Nova York y té un secretari que s'ha posat al cap el fer fortuna. Té per arribar al lloc que somnia una gran ventatja, car John Gibbs, el secretari, es home sense escrúpols.

L'autor sembla que'ns vulgui dir qu'als Estats Units tots els homes de negoci ignoren les nocions rudimentaries de la honradesa. Entre tots els financiers que intervenen en l'obra, un sol, un irlandès nomenat Sam Royce, es l'únic que no es indelicat en els negocis. Aixís resulta que quasi tots son bandolers y no negociants.

Timothy Gibbs es el pare del secretari John Gibbs. Pare y fill han estat onze anys sense veures, no obstant el fill ha guardat sempre una admiració y un respecte per el pare de manera qu'aquest no més té que demanarli cent mil francs per carta y el fill els envia desseguida. ¿D'ahont surten aquets diners? Es el bon irlandès Sam Royce qui'ls hi deixa car Sam es riquíssim y vol fer felís al seu company John Gibbs per que aquets cent mil francs han de portar a John

grans beneficis. El seu pare, efectivament, té en perspectiva un magnífic negoci, un negoci d'or; John ignora quin negoci es aquest y ni tan sols tracta de saber-ho; lo únic que fa es enviar desseguida els diners qu'el pare reclama, lo que prova que si als Estats Units, els financiers, son una colla de bandolers, no deixen de tenir una certa ingenuitat y bona fè.

El negoci que Timothy Gibbs ha imaginat es ben banal. Ell posseeix inmensos camps en una regió que desperta la curiositat dels buscadors d'or. En aquets camps hi ha sembrat pepites y es ab això que'ha empleat els cent mil francs, per enganyar als buscadors d'or y treure una fortuna d'unes terres sense valor.

Una missió composta de tres savis es deixa enganyar per aquestes apariencies. El banquer Patrick Hutchinson, que coneix el resultat de l'enquesta dels savis, ha resolt adquirir els camps de Timothy Gibbs. Aquest fingeix esser un pagès embrutit per l'alcohol y últimament cedeix la propietat per tres cents cinquanta mil francs.

Un cop el banquer ja ha firmat el cheque, Timothy es descobreix com a pare de John. Els Gibbs pare y fill s'han burlat del banquer.

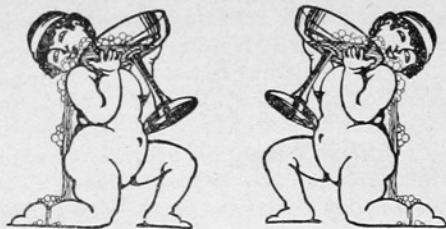
Aquest primer acte, que'm perdoni el autor Mr. Gerbidon, té per mi quelcom de pueril, quelcom de pelícola, dispensable si's vol car fins aquí sembla que l'autor s' hagi proposat no més escriure una fantasia sobre els americans y sembla que hagi escrit aquesta obra ab un somriure irònic. En cambi a mesura qu'avensa l'obra l'autor vol parlar ja seriósament y vol embolicarse ab la eterna qüestió social y allavors la pelícola es torna drama, revista, opereta tot a la vegada arreglat ab una mica de sentimentalisme però sense forsa y sense passió.

En resum, una obra qu'en el teatre Antoine per forsa s'hi ha de trovar forastera y'ns sembla que no trigarà a anarsen.

Ab la pluja d'estrenes que hi ha hagut darrerament aquesta crònica es faria interminable; permeteume, doncs, que'm reservi les darreres novetats per la vinenta.

MILIU

Paris, 28 10-12.

CATALÀ

Dietari de la setmana:

Dijous, dia 24, tarde. *Foc nou* y *El triomf de la carn*.
Nit: estrena de la comedia en quatre actes den J. Pous y Pagès *Senyora avia vol marit* y *El triomf de la carn*.
Divendres, dia 25: *El triomf de la carn*. y *Senyora avia vol marit*.

Dissabte, dia 26: La mateixa funció.

Diumenge, dia 27, tarde: *Un cop de teles*, adaptació de Ferrer y Codina y *Senyora avia vol marit*.

Nit: La mateixa funció.

Dilluns, dia 28: La mateixa funció.

Dimars, dia 29: La mateixa funció.

Dimecres, dia 30: La mateixa funció.

Els segadors de Polònia o d'allà hont sia, den Burgas, que comentàvem la setmana passada, ab textos den Pereda, deuen estrenarse avui. Ja'n parlarem en el número pròxim, mentres oferim al lector un saborós fragment de la darrera estrena del Sindicat. Vegis, en altre lloc del número, la llemenedura aludida.

Segueix l'èxit sorollós de la comedia *Senyora avia, vol marit*, també glosada en la secció corresponent.

Se prepara, segons noves, un'altra funció d'homeatge. Serà, aquesta vegada, en honor del mai prou ponderat Albert de Sicília Llanas, autor de *Don Gonzalo o l'orgull del gec* y *Perdiu per garsa*. Vol dir, que aquestes son les obres escullides per posarse en escena el dia de la solemnitat.

La figura den Llanas, popular a Barcelona, estimat de tothom, objecte d'admiració pels seus companys de lletres, no necessita de retocs ni postissos retòrics pera ser presentada, ab tota sa transcendència, davant del públic. Basta escriure el seu nom per despertar un mon de recors y entusiasmes. N'hi haurà prou anunciant la festa projectada, per que s'ompli el teatre de amics y admiradors del graciós autor còmic.

Josep M.ª Arnau, Albert Llanas... Tots pertenyents al Sindicat, lluitadors generosos que s'han unit als joves lluitadors y ara'n reben agraïment y reverència. Y encara, altres noms s'afegiran a la llista gloriosa, espereu! Corat Roure. No us diu el cor, no pressentiu que ben prompte l'autor de *Pau Claris* compartirà ab els seus companys de lletres la delícia de veure reverdir els antics llorers? Y mentre's prepara tot això, les novetats no dormen. S'activen els ensaigs de *La creu*, obra en tres actes den Pere Colomer y Fors. En Muntanola dona els últims tocs a *Per l'amor y per la guerra*, comedia en dos actes. L'Iglesias ja ha entregat *L'home de palla*, drama en dos actes. En Morató té apunt. *El Contrabandista*.

Altres noms, altres títols, podriem afegir encara a la esperansadora llista. Alguns, n'estem segurs, sorprendrien al lector. Diuen que la Ventós... Diu que'n Prudenci Bartrana... Però no: no volem ser indiscrets.

Contentemnos per avui ab les coses segures, comprovades y aprovades. Temps de sobres tindrem per anar divulgant altres secrets, així que la natural reserva dels autors y prudència del Sindicat consentin noves indiscrecions.

ELDORADO

La traducció de l'obra den S. Farina *Amor vendado*, fou pasada ab motiu de una funció que dedicà l'empresa al notable escriptor italià. Totes les deferències troben simpatia en nosaltres, y aquest cop, també, felicitem al autor de la pensada. L'obreta fou oïda ab respecte, ja que's tracta de una producció que, sense oferir lo que se'n diu res de particular, es ben pensada, escrita ab correcció y ofereix varies escenes de una delicadesa deliciosa.

Se representa *Petit Café* ab bona interpretació. El servei d'escena, molt cuidat.

NOVETATS

Mar y Cel, la gran tragedia den Guimerà, ha estat reproduïda per la companyia de Don Ricardo Calvo, ab l'èxit de costum. La encesa y fervorosa declamació d'aquest actor posantse al servei de «Said», comuniquen al personatge aquell accent passional que'l remou y consum a través de l'acció, fins arribar al desenllàs terrible. *Said* es un infant, un corsari, un anyell, una fera, alternativament. Tots els aspectes complicats de la figura trovaren, doncs, en el comediant adequada expressió. El públic agrai l'amor ab qu'era oferta l'obra. Nosaltres, una vegada més, presentem el cas de Don Ricardo Calvo com exemple a seguir per tots els artistes que vulguin correspondre dignament a la bona acullida del públic català.

ROMEA

Com que *Petit Café* havia obtingut un gran èxit tant a l'extranger com a Madrid, tots els nostres empresaris degueren ferse, a la una, el següent rahonament: «Ara es la nostra! Vinga *Petit Café* a tot drap, que'l taquillatge s'agotarà com pa beneït» y sense encomenarse a Deu ni al dimoni,—qui no s'encomana a Deu menys se preocupa de la minúcia de consultar si la companyia que té contractada compta ab els elements indispensables pera posar, ab fruit y decoro, certes obres en escena — decidiren estrenar l'esmentada comedia el mateix dia y a la mateixa hora. Sembla mentida que en els negocis teatrals intervingui una cosa tant seria com son els rals pera permetres jugar ab ells ab la mateixa disbauxa que una colla de nens a bales.

Es possible que no caygués del cap dels senyors Empresaris que una obra, per èxit que obtingui, es miraculós que dongui a quatre taquilles? No se'ls hi ha ocorregut, pera conviure ab contentament tots plegats altre procediment menys exposat a trencadissa que el de ferse una competència ruinosa? Com qu'estem plenament convensuts que'ls nostres rahonaments no els han de moure a obrar ab més seny y discreció, al passar el balans dels llibres de caixa comfiem que'ls hi vagarà convences que'n el mon no tot se'n va en paraules sino que hi ha coses que toquen de retop a la butxaca, que un cop senyalada no admet bromes, draps calents ni justificacions y qui jemega... senyal que s'hi troba uns quants cents duros de menos.

Nosaltres, el Divendres, d'entre tots els teatres que'ns oferien *Petit Café*: ROMEA, Principal, Eldorado y Nuevo (Deu ens el tornil Fins una companyia mitjana de sarsuela, fent el gall a companyies de declama-

ció versades en l'art de interpretar comedies!) ens decidirem, quin dubte hi hà! Romea, per varies rahons, totes elles de pés y de seny! En primer lloc la empresa del Romea, donant mostres de una galanteria que per lo vist no s'estila en les demés empreses qu'esploten els nostres teatres,—escepció feta de la del Novetats,—ens envià, al comensament de temporada, un *pase* (no enviar *pase* a les Revistes que com la nostra se ocupen exclusivament del foment del teatre serà, sens dubte, un detall de administrador diligent y que coneix que cosa es negoci) y en segon lloc perquè teniem la intima convicció que la companyia del esmentat teatre fora lo que més relleu donaria a la interpretació de la obra; posteriorment els judicis unànims de la premsa ens demostraren que no'ns havíem errat en la elecció. Si coneixerem el panyo, després de tants anys de voleiar per aquestes butaques!... Quedem, doncs, que'ls actors del Romea s'han guanyat el númeso hñ en el circuit *Petit Café*; fet que ab gran contentament posem en coneixement dels nostres nombrosos llegidors pera que'l tinguin ben present en les seves oracions y expansions teatrals.

En el primer acte de *Petit Café* hi ha tota una esquadra de substancia,—si se'ns permet plagiar una memorable frase del nostra cada dia més llegit y celebrat Vilanova,—tanta es la varietat de tipus, de moviment escenic y riquesa de acudits com hi entren y surten, s'hi mouen y's menen y s'hi jugen y's diuen. Al cloures la cortina y consultar el rellotge, ens adonem que'l nostre contentament ha sigut tant intents, que el temps que han esmersat les minuterres pera recórrer tres quarts, a nosaltres ens ha fet l'efecte de cinc minuts, com aquell qui no diu res. Forsosament els actes restants havien de ressentir-se de la ufana del seu germà y aixis efectivament ho comprovarem especialment en el segon, el més fluix de la obra hont, com que les distintes situacions y matissos a que podia donar lloc l'argument han quedat tractades y casi expremuts en el primer acte, al pretendre jugarles de nou

l'autor no consegeix ni despertarnos la curiositat. Al tercer acte, bó en conjunt, li sobra la carrincloneria de les darreres escenes. Estranyesa causa que autors de la talla d'en Tristany Bernard hagin de recórrer a frasses de novela per entreges pera emocionarnos! No; si's volen fer vibrar les cordes sensibles del nostre cor, qu'es fassi empleant procediments verament emotius; jamai paraules de *idili a la llum de la lluna* qu'enlloc de fervos aixugar una llàgrima llensada ¡ay! en un moment de sensibilitat, ens obliguen a portar el mocador a la boca pera ofegar una rialleta humorística.

No volem parlar del contracte celebrat entre'l cafeter y el seu mosso y que serveix de fonament als episodis més còmics de la obra. Ulpià, Justinià y demés confreres del respectable ram de momies jurídiques, no'ns ho perdonarien y el despartar les ires de aquesta vetusta confraria es cosa, cavallers! que'ns posa els cabells de punta.

En resum: se tracta de una comedia que recomanem a tot aquell qui volgui passar una vetlla divertida y riallera; ara hem d'advertir sincerament que'l que concorri al teatre disposat a gaudir una obra de les que marquen fita en el moviment teatral o de veure la millor den Tristany Bernad, sofrirà una forta decepció tant ben punt se alsí el teló pera donar comens al segon acte.

Ja hem apuntat lo que feia el cas, de la interpretació que'n conjunt donà a la comedia la companyia del teatre Romea; individualisant farem constar que'n Larramatisà ab tanta gracia el paper de cafeter que cada gest, cada paraula seva eren acullits ab una rialla de la concorrencia que omplia la sala; en Pacheco, —l'eix al torn del qual gira tota la obra,—admirable en el primer acte, en els altres be; —cal advertir que'l paper que interpreta en la obra, pert en calor en els dos darrers actes: la Rafela Abadia enjogassada y frèvola com correspon a la dòna de mon que interpreta: en Guitart aplomat y just com sempre; la obra presentada ab luxe, y cura.

• SOCIETATS RECREATIVES •

Gircol de Sans

Diumenge passat tingué lloc l'anunciada representació de l'interessant drama d'en Rusiñol *El Mistic*, per la companyia que dirigeix el notable primer actor en Josep Pubill.

Cal fer constar qu'hi havia verdadera espectació per part del públic, ja desde un bon principi que s'anuncià aital producció, puig que havent tingut el senyor Pubill tants bons exits en aquest teatre com a actor còmic, no li auguraven un bon triomf en el protagonista de la celebrada obra del nostre gran humorista. Mes ell, ab el seu talent y el seu gran entusiasme, logrà imposarse, interessant vivament en totes les escenes que treballà d'una manera admirable sobretot al finalisar l'obra; l'agonia li valgué una sorollosa ovació, vegentse obligat a

dirigir la paraula al públic. L'acompanyaren felisment en l'execució, les actrius senyores Parreño, Roca, Martí, y Tubau, junt ab els actors senyors Puigventós, Tubau, Vives, Capdevila, Fernandez, Cabruja y Prieto, quins se vegeren sumament aplaudits per l'ardidesa del treball y'ls conjunts del tot acertats.

Finalisaren ab la divertida comedia *Cura de Moro*, hont tingué ocasió de lluhir ses facultats còmiques l'aplaudit actor senyor Vives, com aixis mateix els demés individus de la companyia. En resum: el debut d'aquesta companyia fou un èxit en tota l'extensió de la paraula.

Centre A. R. del Districte Deze (Clot)

La companyia dirigida pel senyor J. Solà, el dia 13 del present posà en esce-

na el singlot poètic d'en Pitarra *La butifarra de la Llibertat*, fent molt bona feina els senyors Massana, Magriñà, Blancort, y altres quins noms sentim no recordar.

Acabà la vetllada ab el xistós monblec d'en Burgas *El Ram de la Passió*, en el que el senyor Canalda feu diverti forsa a la distingida concorrencia que l'aplaudí calurosament al acabar sa tasca.

Fraternitat R. I. El Pueblo

Després d'un dramón castellà la companyia de la casa baix la direcció de l'Enric Solà y ab la cooperació de la distingida actriu Adela Arasa y de la senyoreta T. Garcia, representaren el diumenge passat la joguina *Un Viatge de Boda*.

En la interpretació ens agradaren les dugues senyores y els senyors Garcia y Pujol. Fem esment d'el senyor Solà que

fou el que'ns va agradar més, ja que feu riure molt a tota la conxorrença.

Centre Radical del districte III

El diumenge passat va posarse en escena *El somni de l'Inocència* ab molt bona interpretació, lluint-se les senyores Martí y Vila y els senyors Pijoan, Ayala y Domenech.

Després se va representar una sarsuela castellana, obtinguent també bona execució.

Proximament el benefici del director senyor Palacios, ab dos sarsueles castellanes y estrena de l'obreta de Enric Aguado Petri *Viatje etern*.

Elenc Artistic

Baix la direcció del senyor Berenguer, s'hi representà *La mort del escòl* y *La creu de la platja*. L'interpretació fidel y la presentació exquisida de veres. Hem de fer esment dels senyors Berenguer, Amills, Amat Salas, Martinez, Folc, Carcereny y Corbella.

Els chors y orquesta, molt bé.

Per diumenge *El rector de Vallfogona* (Pitarra) y en ensaig *Somni de gloria* (Graells Castells) y *El cant de la sirena* (Millà y Sunyer.)

Ateneu Obrer del districte III

Felicitat eterna y *Als peus de vostè*, obtingueren una execució discreta y una

presentació més acceptable qu'altres vegades: ab tot, calia saberse mellor els papers; hem de felicitar als senyors Vinyes y Perbellini. *La grapa de ferro*, fou interpretada admirablement, fent conmourer el públic que tributa una ovació als actors y actrius senyora Escriu. Els joves Molet, Perbellini y Ribes, molt bé.

Per la vinenta funció *La cansó del ambulat*, *La pau a casa* y *El maulón*,

L'Aliansa (Poble Nou)

Per inauguració de temporada y ab nombrosa concorrencia s'hi representà la traducció *Magda*.

L'obra ab tot y revestir una execució forsa difícil, en sortiren honrosament triomfants, a més del director senyor Pladevall, que feu un «Kleben» com un actor, hem d'esmentar a les senyores Riera, Guart, Farnés y als senyors Doria, Gils, Torres, Balaguer y Moliné. El públic elogià la presentació pulcre baix tots conceptes.

La sala de rebre, feu les delícies del públic, lluhintshi la senyoreta Romagosa, senyora Guart, y els senyors Pladevall, Torres y Damon.

Aquest elenc posarà les mellors obres del teatre català y extranger; filicitem a l'entitat y als artistes,

Debem fer especial menció del nen Salvadó, y del jove Rosell.

Lo paper de «Compte Floris» del que n'estaba encarregat en F. Ramón, fou representat ab molta justesa, cantant ab afinació la pregaria del segon acte.

Els demés senyors Matas, Roig, Gonzales, Biscarrués, Jornet, Miró y Cerveró, secundaren ab molt carinyo. Los chors, sortiren molt ajustadets.

En la pessa feren riure de debò pels xistos de bona llei que conte y les situacions habilitment preparades, els joves Rosell, Matas, Miró, Biscarrués, Busquets, Roig (E) y Andreu.

Tal Com deiem la setmana passada, aquí và la llista dels estudiosos aficionats que componen l'«Esbart artistic.» Ramón Andreu, Francesc Busquets, Josep Casanovas, Frederic Cerveró, Andreu Fonts, Joan Gonzalez, Joaquin Matas, Francesc Miró, Francesc Ramón, Francesc Roig, Josep Roig, Francesc Rosell, Isidro Salvadó, Cèsar A. Vendrell y Antoni Viscarrués. Consueta: Lluís Ribé.

«Centre Tradicionalista.» A la nit representaren les obres *Rondalla d'infants*, y *Mestre Olaguer*. Totes elles foren molt ben executades.

Banyolas.—Durant la festa major, han tingut lloc variès representacions teatrals a càrrec de la companyia den Santacana de la que'n formen part els primers actors Josep Gubert, Antoni Morera, y les actrius senyores Rovira y Morera.

Dia 24: se posà en escena l'obra dels senyors Rusiñol y Martinez Sierra *Aucells de pas*, y el sàinet den Salvador Bonavia *El bon lladre*.

Dia 25: El drama den Rovetta, traducció catalana den Narcis Oller *Papà ministre* y el joguet, arranjament den Puiggarí, *Un crim sensacional*.

Dia 26: El drama tràgic de l'Iglesias *L'escorsó* y la comedia en dos actes den Manel Folch y Torres *Dissabte de Gloria*.

Prat de Llobregat.—«Teatre la Modernista» Diumenge, dia 27, la companyia de aficionats de aquet poble, representà el drama en tres actes de Joaquim Roig *Fratricida*, de qual direcció se'n encarregà l'Artur Monés, prenent part la actriu Agneta Morera y els senyors Artur Monés, Puig (J. y E.), Alfons Monés, J. Gibert, J. Balcells, J. Aguilera y A. Fíbia, que's guanyaren forts aplaudiments.

Per final, la joguina den Portabella *Un joc nou*, que va agradar molt.

Aquesta festa se celebrà a benefici de E. Tallada y fou honrada ab la presència de nostre Ajuntament, que va agra-hir la voluntat del públic y donà probes de filantropia.

Per exigencies de compaginació, a darrera hora, deixem de publicar les Correspondencies de Teià, Badalona, Vic y Arenys de Munt, que insertarem en el número vinent.

DE NOSTRES CORRESPONSALS

Reus.—«La Palma» Diumenge passat la companyia de la casa'ns serví un so-culent menú compost dels següents plats: *Sirena*, de Apales Mestres; *L'Abella perduda*, de Vallmitjana y *Els mals esperits*, traducció de Sunyer.

En l'interpretació d'aitals obres (que sigui excelent) devem consignar en primer lloc a la senyoreta Basseda y'l senyor Benet per son exquisit treball acompanyat dels senyors Sabaté, Fortuny, Serret, Grau, y Casas, qu'als finals de acte foren molt aplaudits.

«Centre R. R. Autonomista.» Atentament invitats, el diumenge 27, del que curse vam assistir a la representació del idili d'en S. Rusiñol. *El pati blau*, quina execució anà per apart de tots com una seda, devent fer menció apart de la senyora Galtés que'n l'«Agoa-Rosa» no estigué gens en caràcter.

La senyoreta Novials, executà a maravella'l de «Maria»; El senyor Gabiñau (A.) en el *Jacinto* anà molt bé, portantse com un bon actor professional. Igual direm del senyor Riba y Segalà, que feren correctament sos papers. Molt bé les

nenes que hi prengueren part, en el segon acte cantaren ab afinació.

La decoració pintada expofés per la obra, pel senyor Costa, era de sorprendent efecte.

Tant els uns com els altres al finalisar els actes sigueren molt aplaudits, tinguent d'aixecar infinitat de vegades el drap.

Per últim, posaren la comedia de R. Ramón, *El Carro del vi*, molt ben jugada y fent riure a tota la concorrencia que omplenaba'l local, pels senyors Ribà («Cebrià»), Segalà, Montagut, Bi-to, Gabiñau (E.) Anguera, Cabré y senyores Galtés y Novials.

«Patronat del obrer.» Baix la direcció artística de don Lluís Ribé, obrí ses portes, el mateix dia a la tarde, l teatre d'aquesta entitat.

Les obres elegides pera la presentació del esbart sigueren el drama liric en dos actes y tres quadros d'en M. Garcia música del mestre en P. Solé, *La mort del escòl* y la comedia d'en J. Martí, *Curridus!*. En abdues se conseguiren èxits molt estimables.

NOVES Y COMENTARIS

Va ab aquest número el quart plec (16 planes, format gran) de la ja popular producció den Pitarrà

LO CAMPANAR DE PALMA

drama en tres actes y en vers, primera estrena del Sindicat d'autors dramàtics y una de les obres destinades a conseguir major nombre de representacions arreu de Catalunya, així que'n tinguem enlestida la edició y les companyies ambulants—y les més notables de aficionats.—la prenguin pel seu compte.

□

Imagina, lector, l'agonitzar tristíssim de les darreres il·lusions de un home que s'ha cregut predestinat a la fama literaria, venint a caure tant avall que el seu nom es pantalla y escut en la redacció de qualsevol periòdic estrident hont els escriptors perillen si no tenen qui surti responsable dels escrits que hi publiquen...

Imagina, lector, les escenes a que pot donar lloc la situació descrita. Els ideals del pobre vensut contrastant, brutalment, ab tot lo que l'enronda. Els sacrificis, les renunciacions, les baixeses a que's veu obligat. La nota còmica que'l vigila, el ridícul que'l vetlla, el perill que ab constància li va seguint els passos... Vetaqui la comedia. La tragedia també, abrasantshi y confonentshi. Tot el dolor, tota la vergonya humana prenent aires així de sainet misserable en la figura trista del pobre home de palla...

Y ara, considera que'l cas es un artista qui'l conta. Però un poeta vibrant, intens, compatió de les amargures de la vida, enamorat dels humils que les sofreixen... No fora aquest, verament, un drama hermós, si algú atinés a realitzar-lo posseint, sublimades, les condicions descrites?

Doncs pensa, bon lector, que el darrer drama de l'Iglesias porta un títol d'allò més suggestiu: *L'home de palla*... Y, sense més ni més, —ja ho veus,—nosaltres ens hem atrevit a posarhi aquesta nota marginal...

□

Gran nombre de donants han pres part en la inscripció pera enquadrar l'àlbum de firmes que s'ha d'ofertir a l'Ignasi Iglesias, Societats, periòdics, etc., y alguns donatius individuals, contribuïnthi,—a més de l'Ajuntament de Barcelona.—fan les llistes honroses. El total recaudat puja a 794'10 pessetes

La Comissió organitzadora, fa públic el seu agraïment a tothom que, d'una manera o altra, ha contribuït als treballs preliminars de l'Homenatge.

Se treballa activament en l'enquadració de l'àlbum. Un cop enlestida, se passarà a recullir a domicili les firmes dels nostres autors, artistes, crítics, periodistes, literats, etc., pera que al mateix temps, vegin l'àlbum. El pergamí explicatiu, també segueix enlestintse. El tex del mateix, es com segueix:

«A iniciativa de la joventut catalana, el poble agrait: Dedica a l'eminent dramaturg poeta dels humils y apòstol del nostre Teatre, l'Ignasi Iglesias, un àlbum de firmes com a

LA ESCENA CATALANA

senzill homenatge d'encoratjament per la seva campanya artística. — Barcelona, any MCMXII.»

L'acte de entrega y el lloc hont se farà, s'avisaràn oportunament.

□

Poques vegades hem tingut tantes companyies y companyies de declamació. Ab tot, la monotonia dels cartells espanta, Pasen ab penes y treballs, els dies de *Petit Café*. Comensen, sense transició, els dies anguniosos del *Don Juan Tenorio*.

També apareix per tot arreu, macàbric y llampan. Serà un'altra mania, altre acaparament, nova igualtat nivelladora donan la sensació de que en la ciutat de Barcelona hi ha un sol teatre obert, hont anirem a passar la estona, no volent veure o havent vist ja *Petit Café*? Y ara, ab motiu de la rauxa de *Tenorios*, quina empresa ens proporcionarà l'alivio de no ferlo?

Sort—repetimho encara,—fortuna, que'l Teatre Català no estigui en les mans que solia! Sino, a la espessa llista de *Tenorios* hi hauriem d'afegir, ab tota llei de esgarriances, nostre misèrrim hèroe sevillano (y tant, tant sevillano!) parlant aquell típic castellà que ja no's porta, ab rastres, deixes y despulls de la nostra ben amada y més aviat inofensiva llengua.

Creiem d'interès pera nostres lectors comu- nicar que:

—L'eminent actriu Marguerida Xirgu, se troba a Paris, admirant els grans boulevards y disposant la confecció del seu equipatge ab que he de presentarse davant dels argentins.

—L'Alexandre Nolla, actor de la companyia espanyola Guerrero-Mendoza, ha debutat a Murcia ab el drama *Por los pecados del rey*.

—L'eminent actor català Jaume Borràs, que's troba a Madrid fa dugues setmanes, no ha debutat encara al Espanyol. Com ja diguérem, la funció aquesta se celebrarà passat els *Tenorios*, representantse *El Místico*, den Rusiñol traducció de Dicenta.

—A l'entitat *Els Unics*, el dia 20 varen representar *El Contramestre* de Pitarrà y no *El Ferrer de tall* del mateix autor, com equivocadament vam anunciar. Que 'ls interessats ens perdonin el lapsus.

—Els que desitjin completar *La Bala de vidre* poden adquirir els folletins arassats, en nostra Administració, al preu corrent de 15 cèntims número.

—Actrius y Actors del Teatre Català, en postals, a 25 cèntims, se venen a ca'n Bonavía, Plassa del Pi, 5, (al recó.)

CORRESPONDENCIA

F. P.: Es poca cosa M. A. V.: No acaba el'agradarnos lo que envia. Probablement el treball a que fa referencia tampoc el considerarem publicable C. C. B.: Bones qualitats revela, poró manquen novetats y correcció literaria.—Faronda: Vostè te rahó; ja ho fem constar en aquest número.—A. S. P.: Fill, ja ha passat aquell temps dels versets a la lluna.—

Impremta de LA ESCENA CATALANA Plassa del Pi, 6.

Actrius del Teatre Català

NOMS, COGNOMS Y DOMICILIS

Abella de Guri, M. Espanya, 14, baixos. Sant Gervasi.
 Alentorn, Guadalupe Robador, 12, quart, segona.
 Antigas, Adela. Hospital, 87, interior, tercer, 1.^a
 Arasa, Adela. Sant Eusebi, 53, 3.º, 2.ª Sant Gervasi.
 Arboix, Paquita. Parlament, 37, tenda.
 Arqués. Ciutat. 25, (Berga.)
 Balestroni, Angelina. Tamarit, 193, quart, primer.
 Baró, Antonia. Ronda Sant Antoni, 45, tercer, segona.
 Baró, Emilia. Rambla del Prat, 19, tercer, 2.ª Gracia.
 Bayona, Mercè. Xucà, 13, tercer.
 Borralleras, Aurelia. Escudillers, 65, botiga.
 Boule, Clemensa. Candelas, 6, primer.
 Bozzo, Joana. Aribau, 135, primer, segona.
 Buxadós, Carme. Valldonsella, 48, tercer, primera.
 Caldas, Carme. Robador, 36, tercer, segona.
 Cama de Parramón, J. Riera de Sant Miquel, 12, baixos.
 Campos, Emilian. (nena) Comte del Asalt, 33, tercer.
 Cardalda, Isabel. Sèneca, 4, 2.º Gracia.
 Casasses, Balbina. Cadena, 11, tercer, 1.^a
 Castejón, Pilar. Plassa Letamendi, 25, segon, segona.
 Coy, Cecilia. Portal del Angel, 11 y 13, primer.
 Daroqui, Mercè. Villarroel, 49, primer.
 Escríu, Maria. Escudillers, 78, tercer.
 Farnés, Lluís. Zaragoza, 82, pral, 1.ª Sant Gervasi.
 Faura, Montserrat. Muntaner, 10, quart, primera.
 Ferrandiz, Amparo. Culebra, 46, botiga. Gracia.
 Ferrer, Mercè. Diputació, 122, primer, segona.
 Fornés, Antonia. Sant Pau, 96, primer, segona.
 Fremont, Elvira. Flors, 5, tercer.
 Gelabert, Pepeta. Freixuras, 15, segon.
 Gil, Remei. Urgell, 129, entressol, lletra B.
 Gil, Teresa. Villarroel, 111, quint, primera.
 Guardia, Aurora. Tapiolas, 30, tenda.
 Guart, Angela. Parlament, 58, tercer, primera.
 Guerra, Enriqueta. Tamarit, 88, segon, primera.
 Guitart, Maria. Floridablanca, 87, segon, segona.
 Lozano Pepeta. Parlament, 29, tercer, segona.
 Llorente, Concepció. Blasco de Garay, 25, pral. 1.^a
 Marsal, Dolors. Tallers. 21 y 23, tercer, segona.
 Matas, Emilia. Floridablanca, 87, segon, segona.
 Mestres, Ramona. Ponent, 29, quart, primera.
 Molgosa, Susagna. Vila, Vilà, 77, quart, primera.
 Morató, Maria. Lauria, 41, segon.
 Morera, Agna. Roig, 20, entressol.
 Morera, Maria. Santa Teresa, 3, quart, 1.ª Gracia.
 Morer, Pepeta. Sant Domingo del Call, 12, quart, 1.^a
 Ortiz, Esperansa. Cendra, 34, primer, segona.
 Panadés, Maria. Borrell, 86, quart, segona.
 Paricio, Assumpció. Asalt, 143, principal, segona.
 Parreño, Carme. Riera Sant Miquel, 7, primer, 1.^a
 Pelfort, Maria. Tamarit, 164, principal.
 Perelló, Adela. Tallers, 55, segon, 1.^a
 Perelló, Carme. Tallers, 55, segon, 1.^a

Persiva, Pepeta. Mariano Cubí, 55. Sant Gervasi.
 Piqué, Joaneta. Concell de Cent, 261, primer, 2.ª.
 Piqué, Raimonda. Passatge Bernardino, 7 primer.
 Pla, Dolors. Sant Pau, 100, tercer.
 Prats Fortuny, Carme. Aribau, 71, quint.
 Pujol Sofia A. Sant Rafel, 32, primer, primera.
 Ramón, Demetria. Alcolea, 50. Sans.
 Redondo, A. S. Domingo del Call 4, tercer, quarta.
 Rodríguez, Salud. Ronda Sant Antoni, 49, primer.
 Rodríguez, Rosa. Nou, 77, primer, tercera.
 Roldán, Carme. Muntaner, 38, baixos, primera.
 Romagosa, Pepeta. Riereta, 29, tercer, segona.
 Sabater, Adelaida. Provenza, 240, porteria.
 Santolaria, Josefina. Espanya, 3. Sant Gervasi.
 Santolaria, Pilar. Canuda, 35, primer, segona.
 Soto, Carolina. Parlament, 22, quart, segona.
 Sugrañes, Dolors. Cadena, 11, tercer, primera.
 Ugas, Antonia. Mitjà de Sant Pere, 69, primer.
 Valero, Pepeta. Robador, 12, quart, segona.
 Valor, Dolors. Roig, 2, tercer, segona.
 Vallvé, Antonia. Aragó, 277, tercer, segona.
 Varela, Dolors. Aurora, 3, primer, primera.
 Vendrell, Carme. Paradís, 10, tercer, segona.
 Verdier, Antonia. Flors, 5, tercer.
 Vial, Lola. Sant Olaquer, 16, primer, segona.
 Xirgu, Marguerida. Hospital, 123, quart, primera.

NOTA: Preguem als artistes que desitjin constar en aquest vademecum que se serveixin deixar nota de son domicili en nostre Administració.

OBRES NOVES DEL REPERTORI SENSE DAMES

Tinch la dòna fora.—*Sainet en un acte y en vers, original de Emili Giral. (5 homes.)* 0'75

Les caramelles.—*Ensaig dramàtic en dos actes y en vers, original de Emili Giral. (6 homes.)* 1'00

Nit de Nadal.—*Drama en dos actes y en vers, original de Emili Giral. (6 homes.)* 1'50

Obres de don Josep M. Arnau

LA MITJA TARONJA, (3 actes.) 2 ptes.
 LES TRES ALEGRÍES (1 acte.) 1 »
 LES ADMETLLES D'ARENYS, (1 acte.) 1 »